

PATIËNTENRECHTEN

Euthanasie als een normale zorghandeling: de eerste stap is gedaan

Zal euthanasie ooit een patiëntenrecht worden, en een normale zorghandeling? Volgens Marc Cosyns geeft een recent en breed gedragen voorstel voor een wetswijziging alleszins hoop.

Marc Cosyns
Huisarts, verbonden aan de UGent.

Dinsdag 6 februari 2024 om 03:00

In Nederland groeit de politieke wil om euthanasie als een normale zorghandeling te omschrijven. — © Sabine Joosten / anp

Op [16 januari](#) maakte *De Standaard* bekend dat “artsen die een inbreuk plegen op de euthanasiewet, niet langer uitsluitend kunnen veroordeeld worden voor gifmoord”. “Ze kunnen ook een lagere straf of een tuchtsanctie krijgen. De regering-De Croo heeft daarover een akkoord bereikt.”

Blijkbaar was dat akkoord binnenskamers overeengekomen op 10 januari, maar nog niet gecommuniceerd. Men moest het nog verwerken in drie amendementen. Vertegenwoordigers van de meerderheidspartijen zouden het in de Kamer indienen, om de aanpassingen voor dat “getrapt strafsysteem” door te voeren. Dat is een opmerkelijke juridische gang van zaken, die maakte dat men het niet lang kon geheimhouden voor de redacteur Wetstraat van mijn krant. Het werd voorpaginanieuws op alle onlinekranten. Minister van Justitie Paul Van Tigchelt (Open VLD) mocht het bevestigen en uitleggen in allerlei nieuwsuitzendingen.

Vier jaar na assisenproces

Op 24 januari verscheen uiteindelijk op de website van de Kamer het “wetsontwerp houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen, amendementen”. De indieners van dienst staan conform de regeringspartijen mooi opgelijst: Katja Gabriëls (Open VLD), Khalil Aouasti (PS), Philippe Goffin (MR), Laurence Hennuy (Ecolo-Groen), Els Van Hoof (CD&V), Karin Jiroflée (Vooruit) en Kathleen Pisman (Ecolo-Groen). Op 24 januari had dat wetsvoorstel geen nieuwswaarde meer. De media wachtten op de eerste besprekingen in de commissie Justitie. *Belga* meldde woensdag 31 januari dat de commissie zonder problemen ‘het licht op groen zette’, zodat de andere media zich beperkten tot de overname van het *Belga*-bericht. Het was dag op dag vier jaar na de nachtelijke vrijspraak in het [assisenproces](#) voor de drie artsen die beschuldigd werden van gifmoord (31 januari 2020).

Aangezien de commissie Justitie het voorstel na een week goedkeurde, is de kans groot dat het in februari een parlementaire meerderheid krijgt. Het geweten van de individuele parlementsleden in deze zal de partijtucht niet overstemmen. Dat gebeurde ook niet bij de stemming voor de goedkeuring van de hervorming van de wet over de patiëntenrechten, op 2 februari. Patiëntenrechten blijken geen ethische kwestie en waren opgenomen in het regeerakkoord.

Had het aan minister Frank Vandenbroucke (Vooruit) gelegen, dan waren beide wetsaanpassingen opgenomen in één wet. Dat verklaarde hij op de viering van 20 jaar LEIF (LevensEinde InformatieForum), op 20 oktober. In zijn speech over het toen door de ministerraad goedgekeurde wetsontwerp van de hervormde wet op de patiëntenrechten sprak hij zijn teleurstelling uit. “Jammer genoeg zal euthanasie nog niet expliciet beschreven zijn in de wet over de patiëntenrechten. Ik heb daarvoor gepleit in de regering, maar heb dat uiteindelijk achterwege gelaten omdat het tot een blokkering zou komen door wat in het regeerakkoord staat over ethische kwesties.”

“Losgeslagen radicaliteit”

Zal euthanasie ooit een patiëntenrecht worden, een normale zorghandeling? De “verantwoording” voor de amendementen in het wetsvoorstel geven alleszins hoop. Voor het eerst wordt vermeld dat “een levensbeëindiging die gebeurt op het

wilsbekwame verzoek van het slachtoffer zelf, maatschappelijk en moreel immers minder verwerpelijk is dan een levensbeëindiging die tegen de wil van het slachtoffer wordt uitgevoerd (de “klassieke” moord). Door een arts die euthanasie toepast, per definitie op verzoek van de betrokkene, gelijk te stellen met een persoon die het leven van een andere persoon beëindigt tegen diens wil, worden twee wezenlijk verschillende categorieën zonder een redelijke verantwoording op identiek dezelfde wijze gelijkgesteld.”

Ik had deze (tegen)stelling beargumenteerd in het jaar 2000, tijdens de hoorzittingen die plaatsvonden in aanloop naar een euthanasiewetgeving. Ik verwees toen naar Nederland waar een onderscheid staat ingeschreven in het Wetboek van strafrecht (artikel 293, lid 1) sedert 1881. Dat geldt niet alleen voor artsen, maar voor iedere burger die uit mededogen het leven helpt te beëindigen op verzoek en met toestemming.

Sommigen vonden mijn argumenten, gegroeid uit de (hulp)vragen van patiënten, losgeslagen radicaliteit die een discussie onmogelijk maakte. In Nederland groeit de politieke wil om euthanasie als een normale zorghandeling te kwalificeren binnen de palliatieve zorgbegeleiding. Kwalitatieve palliatieve zorg ontwikkelde zich daar later en werd ook later financieel vergoed en omkaderd.

Milde dood

In ons land hoop ik dat nog mee te maken: euthanasie als een ‘goede’ stervensbegeleiding ingepast in de wet over patiëntenrechten en palliatieve zorg. Zo’n wet biedt ons de mogelijkheid kwaliteitsvol te helpen bij het ‘goede’ sterven als relationele gebeurtenis, waarbij de individuele patiënt evenwaardige keuzes kan maken over zijn levenseinde. Patiënten krijgen de noodzakelijke interprofessionele palliatieve zorg na hun geïnformeerde toestemming tot het stopzetten of niet verder opstarten van medische behandelingen. Zij kunnen besluiten tot een milde dood op een overlegd moment (euthanasie), of als gevolg van een ondersteund al dan niet gesedeerd versterven.

Het is de beste waarborg voor de terechte zorg die adjunct-hoofdredacteur Inge Ghijs uit in haar [commentaar](#) op 16 januari: “dat we er als samenleving op kunnen vertrouwen en op kunnen toezien dat euthanasie met de grootste zorg en de juiste procedures correct verloopt”.

Het is mijn invulling van een vrijzinnig humanisme als arts en zorgverlener, als mens en medemens waar ik me mijn verdere leven voor wil inzetten. Statistisch (gegevens van 2022) is dat, als Oost-Vlaming van het mannelijk biologische geslacht en met mijn leeftijd, nog 15,6 jaar. Maar ik besef dat het morgen kan gedaan zijn of dat ik niet meer weet wie ik ben.

Met mijn overlegde vroegtijdige zorgplanning die nu sinds 2 februari wettelijk verankerd is, heb ik er vertrouwen in.

Eerste stap naar euthanasie als normale zorghandeling

PATIENTENRECHTEN: Zal euthanasie ooit een patiëntenrecht worden, en een normale zorghandeling? Volgens Marc Coyns geeft een recent en breed gedragen voorstel voor een wetswijziging alleszins hoop.

Marc Coyns, voorzitter van de Patiëntenrechten

Een patiënt aan de hand van de wet die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

Wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

Wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd.

column Ignace Devoich

Beloon de betere keuzes, en straf de andere af

Dit is een column van Ignace Devoich. Het gaat over de manier waarop we keuzes belonen en straffen. Het gaat over de manier waarop we de beste keuzes belonen en de slechte keuzes straffen. Het gaat over de manier waarop we de patiëntenrechten verbeteren.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

Op het podium van de Ensors bleven vrouwen onzichtbaar

Portrait of a woman

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

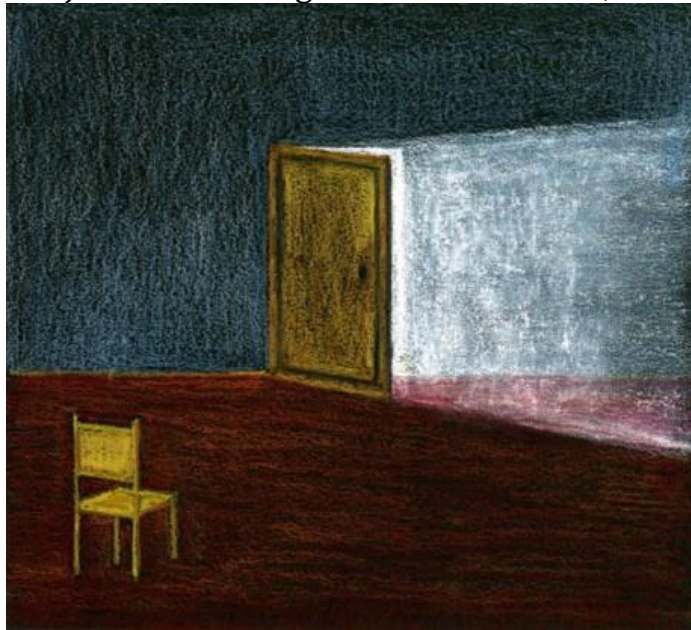
De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.

Lees ook

'Of je nu voor of tegen euthanasie bent, sluit nooit de deur voor je patiënt'

De wetgeving die de patiënt geeft om te beslissen over de manier waarop hij of zij wordt verzorgd. Dit is de kern van de patiëntenrechten. Het gaat om de autonomie van de patiënt. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen een bepaalde behandeling. Het gaat om de mogelijkheid om te kiezen voor of tegen euthanasie.